

*Др Зоран Миладиновић,
доцент Правног факултета, Ниш*

Оглашавање ништавим решења о признању патента, односно малог патента

Уводне напомене

Патент, односно мали патент, се стиче у управном поступку доношењем решења о признању патента, односно малог патента, и уписом стеченог права у одговарајући регистар. Поступак стицања патента, односно малог патента, је строго формалан управни поступак који се у нашој земљи одвија код Савезног завода за интелектуалну својину (у даљем тексту Завод), а покреће се подношењем пријаве за признање патента, односно малог патента. Пошто се поступак за признање патента, односно малог патента одвија код Завода као управног органа, логично би било да се у том поступку примењују одредбе Закона о општем управном поступку¹⁾ (у даљем тексту ЗУП). Међутим, пошто је поступак за признање патента, односно малог патента, посебан управни поступак у њему се примењују првенствено одредбе Закона о патентима,²⁾ (у даљем тексту ЗОП), и одредбе Уредбе о поступку за признање патента, односно малог патента³⁾ (у даљем тексту УПП) као прописа *lex specialis* у односу на ЗУП, што је у складу са чланом 3. ЗУП. Поред тога што је за признање патента, односно малог патента, потребно покренути одговарајући управни поступак, потребно је и испуњење одређених законом прописаних материјалноправних и формалноправних услова, да би се уопште могло

1. Сл. лист СРЈ. 55/96
2. Сл. лист СРЈ. 15/96
3. Сл. лист СРЈ. 7/96.

рачунати на стицање патента, односно малог патента. Сви ти услови како материјалноправни тако и формални прописани су одредбама ЗОП (чл. 5 - 18.).

Под претпоставком да се у поступку утврди да су испуњени сви законом предвиђени материјални и формални услови за признање патента, односно малог патента, Завод доноси решење о признању патента, односно малог патента, према коначном тексту патентних захтева са којима се подносилац пријаве сагласио (члан 44., став 1. и 2. ЗОП). Патентни захтев је одлучујући јер за одређивање обима патентне заштите није одлучујуће шта је проналазач пронашао већ шта је и колико захтевао да му буде заштићено.⁴⁾ Карактеристика признатог права је да је територијално и временски ограничено. Када је реч о територијалном дејству патента, треба нагласити да је од доношења Париске конвенције за заштиту индустријске својине 1883.⁵⁾ (у даљем тексту ПК) створена могућност заштите проналаска у више држава чланица ПК, под условом да се у свакој земљи чланици ПК поднесе посебна пријава и да патент буде признат. Поред тога, чланом 19. ПК остављена је могућност за државе чланице ПК да посебним споразумима-конвенцијама поједина питања из области заштите индустријске својине уреде на билатералном или регионалном плану, под условом да то није у супротности са одредбама ПК.

На основу ове одредбе ПК у области патентног права закључено је више споразума - конвенција, углавном регионалног карактера којима се уређује питање стицања патента у више држава по једноставном поступку тј. подношењем јединствене пријаве. За нас су од посебног значаја Уговор о сарадњи у области патената (у даљем тексту УСП) и Конвенција о издавању европских патената (у даљем тексту КЕП).

Значај ових споразума - конвенција је различит. Значај УСП је у томе што се на основу једне међународне пријаве патента омогућава поступак испитивања стања технике у више држава потписница УСП, чиме се у великој мери олакшава поступак испитивања пријава у националним патентним заводима. Суштина је да УСП нема за циљ усклађивање националних патентних закона држава потписница, осим што је чланом 27. став 1. прописано да национални закони не могу захтевати да "међународна пријава у погледу њене форме или садржине испуњава другачије услове од оних предвиђених у овом уговору". Југославија је ратификовала УСП 1996.⁶⁾

Према томе, смисао УСП је поједностављење поступка пријављивања и испитивања проналаска у више држава потписница УСП, при чему се сама заштита остварује у свакој држави посебно.

Када је реч о КЕП, треба истаћи да је то посебан регионални споразум који на наднационалан начин прописује услове патентбилности проналаска, лица

4. Влашковић, Божин: Патентни захтев и његов значај.- Гласник Правног факултета у Крагујевцу 1987/88. Стр.324.

5. Сл. лист СФРЈ 5/1974 - Међународни уговори

6. Сл. лист СРЈ 3/1996 - Међународни уговори

која имају право на европски патент, дужину трајања европског патента, поступак признавања европског патента и др. Значајно је да се одредбе КЕП као наднационалне примењују од тренутка подношења пријаве за признање европског патента до признавања европског патента. Након признања европског патента, наднационалне норме, тј. одредбе КЕП, више се не примењују, што значи да фактички настаје онолико патената колико је држава пријавилац назначио у пријави да жели правну заштиту. То конкретно значи да даља судбина сваког патента зависи од националног права државе у којој патент делује. Изузетак су неколико одредби КЕП, које се примењују јединствено (наднационално) и након признања европског патента: а/ одредба члана 63. КЕП, према којој европски патент мора трајати 20 година; б/ одредба члана 64. став 2. према којој државе чланице КЕП у којима је признат европски патент за производни поступак, морају признати протезање правне заштите и на производе који су добијени тим поступком; ц/ одредба члана 69. према којој се тумачење патентних захтева не може вршити на начин који је супротан Протоколу којим се тумачи члан 69 КЕП; д/ одредба члана 68. према којој опозив европског патента по приговору има дејство у свим државама чланицама; и е/ одредба члана 138. према којој се разлози за поништај европског патента прописани овим чланом не могу проширивати националним законима држава потписница. За наше патентно право, КЕП је од посебног значаја не само што су одредбе ЗОП скоро у потпуности хармонизоване са одредбама ове конвенције,⁷⁾ него и што је наша земља изразила опредељење да постане пуноправни члан Европске патентне организације⁸⁾ (у даљем тексту ЕПО). ЕПО је наднационална организација која води поступак ради признања европског патента што је потврђено доношењем Закона о потврђивању Конвенције о издавању европских патената⁹⁾ (у даљем тексту ЗП-КЕП).

Временско дејство - трајање патента, односно малог патента, ограничено је на 20, односно 10 година, од подношења пријаве (члан 69 ЗОП). Међутим, патент, односно мали патент, може престати и пре истека рока од 20, односно 10 година из неких од разлога предвиђених чланом 70 - 73. ЗОП. а то су: неплаћање таксе за одржавање права; одрицање носиоца права; смрт, односно престанак носиоца права и оглашавање ништавим решења о признању права.

Разматрања у овом раду биће усмерена на престанак патента, односно малог патента услед оглашавања ништавим решења о признатом праву. Ово питање заслужује пажњу због тога што су разлози за оглашавање ништавим решења о признању патента, односно малог патента, садржани у члану 73. ЗОП и они садржани у члану 138. КЕП различити. Поред тога, наш ЗОП не предвиђа институт приговора на објаву намере Завода да подносиоцу пријаве призна патент,

7. Бесаровић, Весна: Хармонизација Југословенског патентног права са правом ЕУ. - Право и привреда 5 - 8/96. Стр. 531

8. Марковић, Слободан: Патентно право, - Београд, 1997. Стр. 54.

9. Сл. Лист СРЈ 3/96 - Међународни уговори

односно мали патент, док КЕП предвиђа овај институт, па се поставља питање у којој мери је наш ЗОП по овом питању усклађен са одредбама КЕП. Посебну пажњу ово питање заслужује због чињенице да од момента признања патента, односно малог патента, до момента оглашавања ништавим решења о признатом праву, настају значајне промене у смислу да носилац патента, односно малог патента у том периоду по правилу располаже стеченим правом. Поставља се питање дејства оглашавања ништавим решења о признању патента, односно малог патента, на већ предузете радње. Исто тако, проблем настаје у случају покретања поступка за оглашавање ништавим решења о признатом европском патенту, будући да се тај поступак покреће и води код надлежног органа у земљи где европски патент производи дејство.

1.Разлози за оглашавање ништавим решења о признатом праву

Због специфичности патентног права ЗОП, предвиђа и посебне разлоге за оглашавање ништавим решења о признатом праву у односу на разлоге за поништај решења у управном поступку, које предвиђа члан 257. ЗУП. Разлози због којих се решење о признатом патенту, односно малом патенту, може огласити ништавим, рок у коме се то може учинити, као и последице које у том случају настају, прописани су чланом 73. и 74. ЗОП.

Према члану 73. став 1. тачка 1 - 5. ЗОП, Завод може огласити ништавим решење о признању патента, односно малог патента, из следећих разлога: а/ ако предмет заштите није проналазак у смислу члана 3. ЗОП (предмет проналаска није производ, поступак или примена производа или поступка); б/ проналазак припада категорији проналазака који су искључени из патентне заштите ; ц/ проналазак није нов или нема инвентивни ниво ; д/ проналазак није описан потпуно и јасно тако да га стручњак из одговарајуће области технике може разумети; е/.ако је признат шири обим права од обима који је могао бити подржан описом проналаска на дан подношења пријаве, односно на дан од кога је признато право првенства пријаве.

Разлози за оглашавање ништавим решења о признатом европском патенту прописани су чланом 138. КЕП.

Ти разлози су: а/ ако предмет европског патента није патентбилан (није нов, није резултат стваралачког рада и није индустријски применљив чл. 52. став 1. КЕП); б/ако проналазак у пријави није изложен на довољно јасан начин да би га стручњак могао извести; ц/ ако предмет европског патента превазилази садржину пријаве, онакве каква је поднета или је патент издат на основу раздвојене пријаве или нове пријаве а предмет патента превазилази садржину раније пријаве онакве каква је поднета; д/ ако је обим заштите која је призната европским патентом проширен и е/ ако носилац европског патента није имао право на патент (лице коме је решењем признат патент није проналазач или његов правни след-

беник, нити има право на европски патент за проналазак који је створен у радном односу у смислу члана 60. КЕП).

Пажљивом анализом разлога за оглашавање ништавим решења о признању патента, односно малог патента, садржаних у члану 73. став 1. тачка 1 - 5. ЗОП и оних прописаних чланом 138. КЕП, уочава се да КЕП предвиђа неке разлоге за оглашавање ништавим решења о признатом праву које не садржи наш ЗОП.

Тако се, према члану 138. КЕП, решење може поништити из разлога : а/ што проналазак није привредно применљив; б/ што је решењем проширена заштита у односу на патентни захтев и ц/ што носилац патента није имао право на европски патент.

На ове разлике већ је указано у нашој правној теорији, али се истиче да оне нису такве да би се могло закључити да одредбе нашег ЗОП нису хармонизоване са одредбама КЕП. При томе се полази од чињенице да је чланом 138 КЕП предвиђена листа могућих разлога за оглашавање ништавим решења о признатом европском патенту коју земље потписнице не могу проширивати, што значи да својим националним прописима не морају предвидети све те разлоге.¹⁰⁾

Када је реч о поништају решења о признатом европском патенту, треба имати у виду да је у КЕП предвиђено да се поступак за поништај европског патента (уколико се за то укаже потреба) води у свакој од држава у којој патент важи (која је назначена у патентној пријави). Ако се има у виду да се европски патент не може поништити из других разлога осим оних предвиђених чланом 138. онда је напред наведено мишљење о хармонизованости нашег ЗОП са одредбама КЕП по овом питању сасвим исправно, јер ЗОП не проширује листу могућих разлога за поништај решења о признатом праву изван разлога прописаних КЕП. Остаје, међутим, питање да ли је оправдано елиминисање института приговора из ЗОП.

2. Поступак за оглашавање решења ништавим

Поступак за оглашавање ништавим решења о признању патента, односно малог патента, прописан је чланом 73 ЗОП и члановима 62 - 65. УПП. Према члану 73. став 1. ЗОП поступак се покреће по службеној дужности или на предлог заинтересованог лица. Према томе, закон води рачуна не само о лицима која имају правни интерес да се признато право поништи, већ и о јавном интересу, будући да поступак за оглашавање ништавим може покренути и Завод који је донео решење, а исто тако Завод може наставити започети поступак у случају одустанка заинтересованог лица. И у овом случају постоји специфичност ЗОП. у односу на ЗУП, јер је чланом 258. став 1. ЗУП предвиђено да поступак за оглашавање ништавим решења у управном поступку може покренути и јавни тужилац.

10. Марковић, Слободан: Патентно право...Стр.265.

Оно што је карактеристично за наше патентно право јесте чињеница да се поступак за оглашавање ништавим решења о признатом патенту, односно малом патенту, покреће и води након што је право признато, односно након што право већ дејствује, а поступак се може покренути за читаво време трајања патента (члан 73. став 1. ЗОП). Овим предлогом се у ствари напада решење којим је Завод признао патент, односно мали патент, а то је фактички првостепени поступак, док у другом степену одлучује Савезни суд, по тужби у управном спору, који покреће незадовољна страна.

Суштина је дакле, да наш ЗОП не предвиђа институт приговора на решење о признању патента, односно малог патента, који је иначе предвиђен у КЕП (члан 99.) и који је био предвиђен нашим ранијим Законом о проналасцима техничким унапређењима и знацима разликовања¹¹⁾ (у даљем тексту ЗПТУЗР). Наиме, изменама ЗТУЗР од 1990 приговор се могао поднети у року од три месеца након што Завод објави намеру да ће решење о признању права бити донесено. Потпуно исто решење садржи члан 99. КЕП. Ако се има у виду да је сврха приговора као правног средства у управном поступку (па и у поступку за признање патента, односно малог патента) да се спречи опстајање мањкавог решења о признатом праву, онда је свакако овај правни институт требало задржати и у ЗОП. На тај начин би се и судови растеретили одређених специфичних спорова за које су по правилу боље оспособљени стручњаци Завода за патенте.

Садашње решење нашег ЗОП је сасвим другачије јер се поступак за оглашавање ништавим решења о признању патента, односно малог патента, покреће у једној каснијој фази, и то по правилу након што дође до повреде патента од одређеног лица, које се у том случају позива на непостојање повреде права. Уколико је предлог уредан у смислу члана 22. УПП, Завод један примерак са потребним прилозима доставља носиоцу патента да у року од 30, односно 60 дана достави свој одговор на предлог. У току поступка Завод одржава усмену расправу на којој се разматрају и утврђују чињенице значајне за доношење одлуке по предлогу (члан 64. УПП). У зависности од чињеница утврђених у поступку Завод доноси решење којим оглашава ништавим решење о признатом патенту, односно малом патенту у целини или делимично или предлог одбија ако утврди да је предлог неоснован (члан 64. став 5. УПП). Против решења завода незадовољна страна може покренути управни спор код Савезног суда.¹²⁾ Напред изложена правила поступка примењују се у случају када се поступак покреће против решења које је донео Завод за интелектуалну својину. Међутим, проблем се јавља у случају када је потребно покренути поступак за оглашавање ништавим решења о признатом европском патенту са важношћу за Југославију. Овде се поставља читав низ практичних питања као што су може ли се уопште водити поступак о поништају решења Европског завода за патенте (у даљем тексту ЕЗП) дакле, може ли Завод поништити решење које није донео. Поред тога,

11. СЛ. лист СФРЈ 34/81; 3/90 и 20/90

12. Пресуда Савезног суда бр. Ус.715/98. од 6.1.1999.

поставља се питање може ли се у том случају и формално одвијати поступак предвиђен одредбама УПП с обзиром на практичне тешкоће које у том случају постоје, као што су позивање странака и сл. У нашој правној теорији се сматра да се у том случају ради о поништају дејства патента, а не о оглашавању ништавим решења о признатом праву.¹³⁾

Ово схватање има логике, јер је вођење поступка пред националним заводом за оглашавање ништавим решења које је донео наднационални завод скопчано са низом тешкоћа. Поред тога, питање је какав би ефекат могао имати коначан исход у случају тужбе којом се покреће управни спор код Савезног суда и то против решења националног завода којим се оглашава ништавим решење наднационалног завода.

Из свих ових разлога изгледа исправније решење из КЕП садржано у члану 99. став 1. према коме свако лице може у року од 9 месеци, рачунајући од дана објаве прве напомене о издавању европског патента, изјавити приговор код ЕЗП. Разлози из којих се може поднети приговор, прописани чланом 100. скоро су идентични са разлозима из којих се може тражити поништај решења о признатом праву прописаним у члану 138. То су: а/ што предмет европског патента није патентбилан(није нов, не представља инвентивни ниво и није привредно применљив); б/ што у европском патенту проналазак није изложен на довољно јасан и потпун начин да би га стручњак могао извести и ц/ што је предмет европског патента проширен у односу на предмет пријаве, онакве каква је поднета, или ако, издат на основу раздвојене пријаве или нове пријаве, превазилази предмет раније пријаве каква је поднета. Даљи ток поступка по приговору прописан је чланом 101. КЕП и он се одвија тако што одсек за приговоре испитује да ли постоје разлози за приговор, из члана 100. КЕП и да ли су они основани. У даљем поступку позивају се странке онолико пута колико је потребно да доставе у остављеном року примедбе на његове дописе, као и на поднеске друге стране. Зависно од чињеница утврђених у поступку по приговору, одсек за приговоре може: а/ поништити патент ако су разлози за приговор основани; б/ одбити приговор ако су разлози за приговор неосновани; ц/ одржати на снази патент, али у измењеном облику и то у обиму измена које је носилац патента извршио у току поступка по приговору, под условом да се носилац патента сагласио са текстом уз који одсек за приговоре намерава да одржи патент у важности (члан 102. став 3. КЕП). Поступак по приговору завршава се објављивањем напомене о одлуци по приговору и новог списка европског патента који садржи, у измењеном облику, опис, патентне захтеве и у одговарајућем случају, нацрте (члан 103. КЕП). И на такву одлуку незадовољна страна може уложити жалбу Жалбеном већу ЕЗП.

Тек уколико се и после спроведеног поступка по жалби покаже да постоји неки од разлога за поништај решења о признатом праву, може се тражити поништај истог, а у том случају предвиђено је да се поступак покреће код нацио-

13. Марковић, Слободан: Патентно право... Стр.252.

налног завода земље у којој европски патент важи. За очекивати је да ће таквих случајева у пракси бити врло мало, будући да је заинтересовано лице то право могло ефикасније искористити улагањем приговора али и жалбе код ЕЗП.

Из изложеног се јасно уочава да постоји битна разлика у погледу поступка за опозив - поништај решења о признању патента по одредбама КЕП и нашег ЗОП. У суштини та разлика је у непостојању института приговора као правног средства у нашем ЗОП, и у постојању неких разлога за поништај у КЕП који не постоје у нашем ЗОП. У правној теорији елиминација института приговора из ЗОП образлаже се “практичним разлозима” будући да се у току постојања овог правног института у ЗПТУЗР исти скоро није користио у року за подношење приговора, већ да је само представљао компликацију поступка.¹⁴⁾

Чињеница је да је елиминисањем института приговора из ЗОП поступак стицања патента, односно малог патента, знатно поједностављен, што је свакако оправдано, ако се има у виду да поступак стицања патента ионако дуго траје. Ово тим пре ако се има у виду да се оглашавањем ништавим решења о признатом патенту, односно малом патенту постиже скоро исти циљ, осим што се тај поступак по правилу покреће у знатно каснијој фази и што је по нашем мишљењу компликованији. Међутим, чини се да је институт приговора требало задржати у нашем ЗОП и то бар из два разлога. Прво што би на тај начин одредбе нашег ЗОП у још већој мери биле хармонизоване са КЕП, по чијем узору је, у највећем делу, и рађен. Друго, тиме би се елиминисала могућност промета права од стране носиоца патента пре него што он буде потпуно сигуран да његов патент нема правних недостатака, или би се, бар у већој мери, утицало на савесност носиоца права. Овај други разлог можда је и оправданији с обзиром на последице дејства ништавости решења о признању патента, односно малог патента. Овоме треба додати и један разлог практичне природе. Наиме, као лице које се најчешће може јавити у улози иницијатора поступка за оглашавање ништавим решења о признатом патенту, или малом патенту, најчешће може бити лице које је већ повредило право носиоца патента, тј. које неовлашћено искоришћава заштићени проналазак. У циљу настојања да избегне одговорност за повреду заштићеног проналазак, такво лице ће најчешће настојати да докаже да носилац патента нема право на заштиту, и да му признато право треба поништити. Овим правом се такво лице може користити било пре него што буде тужено од носиоца патента, било након што носилац патента покрене тужбу.

14. Бесаровић, Весна: Интелектуална права (Индустријска својина и Ауторско право).- Београд, 2000. Стр. 97

3. Последице оглашавања ништавим решења о признању патента, односно малог патента

Носилац патента по правилу сам не искоришћава проналазак заштићен патентом, односно малим патентом, у смислу да производи производ или примењује поступак. За такав облик искоришћавања заштићеног проналазак носилац патента по правилу не располаже потребним средствима, односно опремом. Зато је правило да носилац патента, односно малог патента заштићени проналазак искоришћава располагањем путем уговора о лиценци којим другом лицу уступа право привредног искоришћавања заштићеног проналазак. Међутим, како оглашавање решења о признатом патенту, односно малом патенту производи дејство *ex tunc* поставља се питање судбине правних послова насталих у периоду од признатог права до тренутка оглашавања ништавим решења о признатом праву.

Према правилима управног права (члан 259. став 1. ЗУП) и одредаба Закона о облигационим односима¹⁵⁾ (члан 104.) поништавањем појединачног акта поништавају се и последице које је тај акт произвео. Када би се ова правила применила у патентном праву то би значило да се све правне радње које су у периоду важења признатог права настале поништавају. Полазећи од специфичности патентног права ЗОП. ово питање јасно регулише избегавајући на тај начин различита тумачења која би се у том случају у пракси појавила, али и штетене последице које би у том случају настале. Наиме, према члану 74. став 1. ЗОП. “оглашавање ништавим решења о признању патента, односно малог патента, нема ретроактивно дејство на правоснажне судске одлуке о повреди тих права, као ни на закључене уговоре о преносу права, односно уступању лиценце, ако су, и у мери у којој су, ти уговори извршени, под условом да је тужилац, односно носилац права, савестан”.

Из ове законске одредбе јасно произилази да остајање ових аката на снази није безусловно, већ се о испуњењу одређених услова мора водити рачуна. Као основни услов опстанка на снази предузетих правних радњи јесте савесност носиоца права. Сматра се да је то лице било савесно ако до тренутка закључења главне расправе у поступку за заштиту права (ако је у питању правоснажна судска одлука) или у тренутку закључења уговора о уступању, односно преносу права, није знало, нити је према околностима случаја могло знати о постојању разлога који би довели до ништавости његовог права. Питање савесности прениоца узима се у обзир и приликом разматрања правне судбине уговора о подлици, које је стичалац лиценце закључио са трећим лицима у периоду до оглашавања ништавим решења о признатом праву.

Поред тога, ЗОП предвиђа да поништавање неће имати ретроактивно дејство само на оне уговоре или делове уговора који су до тренутка поништавања решења извршени. У патентном праву таквих ће уговора у пракси бити више

15. Сл. лист СФРЈ 29/78;39/85;57/89; и СЛ. лист СРЈ 31/93.

будући да се уговор о лиценци закључује са дужим временским дејством, а да се лиценцна накнада по правилу исплаћује у обrocима.

Када је реч о поништавању решења којим је признат мали патент, ЗОП у члану 74. став 2. као услов за изузимања од ретроактивног дејства предвиђа и два додатна услова. Прво разлог за оглашавање ништавим решења о признању малог патента не сме бити тај што “предмет пријаве малог патента није проналазак у смислу члана 3. ЗОП” и друго, предмет пријаве не сме припадати категорији проналазака који су искључени из патентне заштите у смислу чл. 4. ЗОП.

Ови додатни услови за изузимања од ретроактивног дејства ништавости решења о признатом малом патенту могу се објаснити чињеницом да се мали патент признаје без суштинског испитивања пријаве за признање права, па је логично да одговорност за евентуално не испуњење услова за признање права на мали патент треба да лежи на његовом пријавиоцу, односно носиоцу.

Закључак

Оглашавање ништавим решења о признатом патенту, односно малом патенту, могуће је само из разлога прописаних одредбама ЗОП. Међутим, како су одредбом члана 138. КЕП прописани и додатни разлози из којих се може поништити европски патент требало би у будућности одредбу члана 73. ЗОП ускладити са одредбом члана 138. КЕП. Исто тако, требало би у ЗОП “вратити” институт приговора на решење о признању патента, односно малог патента. На тај начин би се одредбе ЗОП и у погледу формалних ислова за стицање патента хармонизовале са одредбама КЕП. Поред тога, тиме би се у знатној мери утицало на сигурност у промету стеченим правима јер би постојала већа вероватноћа да право којим носилац располаже нема правних недостатака ако је исто било подвргнуто претходном испитивању. Исто тако, на тај начин би се у знатној мери утицало на растерећење судова овом врстом спорова, а у пракси би се створила уједначена пракса по овом питању, будући да је завод специјализована институција у овој области. Сигурно је да би то у одређеној мери успорило поступак стицања патента који је и без тога дуг и компликован, али разлози правне сигурности у сваком случају то оправдавају.